

eul_wid: nei-aa

Τρύφων ὁ γραμματικός · Tryphon Grammarian

Gregory of Corinth-Tropes

Γρηγορίου τοῦ Κορινθίου περὶ τρόπων

Period: Ἑλληνιστική [Hellenistic](#)
Dialect: Ἀττικίζουσα τεχνική [Atticizing Technical](#)
Domain: Γραμματική [Grammar](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)

- ^{t 1} Τρύφωνος περὶ τρόπων Τοῦ λόγου εἰς εἶδη μεριζομένου <δύο> , τὸ μὲν ἐστὶ κυριολογία, τὸ δὲ σχῆμα καὶ τρόπος.
- ^{p 1} κυριολογία μὲν οὖν ἐστὶν ἡ τῶν κατὰ φύσιν λέξεων τετευχυῖα φράσις· τότε γὰρ οἰκείως προφέροίτο ἂν τι, ὅταν μὴ παρατραπῇ τοῦ κυρίως λεγομένου, οἷον πύξ μὲν ἐνίκησα <Κλυτομήδεα Φαίνοπος υἱόν· Ἀγκαῖον δὲ πάλην Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη> Ἰφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἐόντα· <δουρὶ δ' ὑπερέβαλον Φυλῆά τε καὶ Πολύδωρον.> τρόπος δὲ ἐστὶ λέξις ἡ φράσις ἐκ τῆς καθ' ἑαυτὴν ὁπωσοῦν ιδιότητος μετατροπὴν εἰληφυῖα, διὸ καὶ τρόπος καλεῖται. παρείληπται δὲ ἥτοι χρεῖας ἕνεκα ἡ κόσμου περὶ τὴν φράσιν. ^[10]
- ^{p 2} τρόποι δὲ εἰσὶ κς'· ἀλληγορία, μεταφορά, κατάχρησις, μετάληψις, ὑπερβατόν, ἀναστροφή, συνεκδοχή, ὀνοματοποιΐα, μετωνυμία, περίφρασις, πλεονασμός, παραπλήρωμα, ἔλλειψις, ὑπερβολή, εἰρωνεία, σαρκασμός, ἡγῶν χλεύη, ἀστεῖσμός, ἀντίφρασις, ἐναντίωσις, ἀντονομασία, ἀμφιβολία, σύλληψις, αἴνιγμα, ἐπαύξησις, ἐξοχή, ὑστερολογία {καὶ σχῆμα}. Ἀλληγορία Ἀλληγορία ἐστὶ φράσις ἕτερον μὲν τι <κυρίως> δηλοῦσα, ἑτέρου δὲ ἔννοϊαν παριστῶσα. ^[5]
- ^{1 1} τότε δὲ καταχρῶνται δεόντως τῇ ἀλληγορίᾳ, ὅταν ἡ δι' εὐλάβειαν ἢ δι' αἰσχύνην οὐ δύνωνται φανερώς ἀπαγγεῖλαι, ὃν τρόπον παρὰ Καλλιμάχῳ ἐν Ἰάμβοις τὸ πῦρ ὅπερ ἀνέκαυσας, <ἕως οὐ> πολλῇ πρόσω κεχ <ώ> ρηκε φλογί, <κοίμησον> ἴσχε δὲ δρόμου μαργῶντας ἵππους, <μηδὲ δευτέραν κάμψης, μή τοι περὶ νύσση δίφρον ἄξωσιν, ἐκ δὲ κύμβαχος κυβιστήσης.> ταῦτα γὰρ οὐ κυρίως εἴρηται· οὐ γὰρ <περὶ> πυρὸς οὐδὲ ἵπποδρομίας ἐστὶν ὁ λόγος, ἀλλ' ὥσπερ αἰδούμενος ἐκδήλως <εἰπεῖν, διὰ τῆς ἀλληγορίας> ἤλεγξε τὴν ὑπερβολὴν τῆς θρασυτήτος. Μεταφορά Μεταφορά ἐστὶ λόγου μέρος μεταφερόμενον <ἀπὸ τοῦ κυρίου ἐφ' ἕτερον> ἥτοι ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἕνεκα. ^[5]
- ^{2 1} τῶν δὲ μεταφορῶν εἶδη ἐστὶ πέντε· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσὶν ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχᾳ, αἱ δὲ τοῦναντίον ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχᾳ, αἱ δὲ ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχᾳ, αἱ δὲ ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχᾳ, αἱ δὲ ἀπὸ πράξεως ἐπὶ πράξιν. ^[5]
- ^{2 2} ἀπὸ μὲν ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχᾳ, ὡς ὅταν ὁ ποιητὴς ἐπὶ τῶν δорάτων λέγῃ πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ πάρος χροῖα λευκὸν ἐπαυρεῖν ἐν γαίῃ ἴσταντο, λιλαϊόμενα χροὸς ἄσαι. τὸ γὰρ προθυμεῖσθαι ἐπὶ ἐμψύχων ἐστίν, ὅπερ τῷ δόρατι περιέθηκεν ἀψύχῳ ὄντι· τοῦτο δὲ εἴρηται κατ' ἔμφασιν.

- 2 3 ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, ὥς τὸ ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως. τὸ γὰρ ἄσβεστον ἀπὸ ἀψύχου τοῦ πυρὸς μετηνέχθη ἐπὶ ἔμψυχον τὸν γέλωτα, καὶ τοῦτο κατ' ἔμφασιν.
- 2 4 ἀπὸ δὲ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον ποιμένα λαῶν, τὸν βασιλέα τῶν ὄχλων· καὶ γὰρ ἀμφοτέρω ἔμψυχα. ὥς γὰρ ὑποτέτακται τῷ ποιμένι τὰ ποίμνια, οὕτω τῷ βασιλεῖ οἱ ὄχλοι, ποιμὴν δὲ ὁ βασιλεύς· εἴρηται δὲ τοῦτο καθ' ὁμοιότητα. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὥς ἐπὶ τοῦ σπέρμα πυρὸς σῶζων, ἵνα μὴ ποθεν ἄλλοθεν αὖτοι· καὶ γὰρ ἀμφοτέρω ἄψυχα.
- 2 6 ἀπὸ δὲ πράξεως ἐπὶ πράξιν, οἷον εἰ δὴ πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας. τὸ γὰρ ὑφαίνειν ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων τάσσεται κυρίως, νῦν δὲ ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῆς βουλῆς εἴληπται. τῶν δὲ μεταφορῶν αἱ μὲν εἰσιν ἐμφάσεως δηλωτικαὶ οὐ σῶζουσαι τὴν ὁμοιότητα, αἱ δὲ <ὁμοιότητος ἄνευ ἐμφάσεως, αἱ δὲ δηλοῦσι τὴν ὁμοιότητα> ὁμοῦ καὶ τὴν ἔμφασιν.
- 3 1 Κατάχρησις Κατάχρησίς ἐστι μέρος λόγου <ἀπὸ τοῦ> κυρίως καὶ ἐτύμως κατονομασθέν <τοσ> λεγόμενον ἐπὶ τινος ἐτέρου ἀκατονομάστου κατὰ τὸ οἰκεῖον, οἷον πυξὶς χαλκῇ καὶ τριήραρχος. καὶ ἡ μὲν πυξὶς κυρίως καὶ ἐτύμως ἐστὶν ἡ ἐκ {ξύλου} πύξου κατεσκευασμένη, <καταχρηστικῶς δὲ> καὶ τὰ μολίβδινα <καὶ τὰ> χαλκ <ἃ πυξ> ἰδας προσαγορεύομεν· καὶ τριήραρχον οὐ μόνον τὸν τριήρους ἄρχοντα, ἀλλὰ καὶ πεντήρους καὶ ἐξήρους. καὶ τὸν ἀνδριάντα καὶ γυναικὸς λέγομεν. καὶ Ὅμηρος νέκταρ ἐφνοχόει, οὐ κατὰ τὸ οἰκεῖον, ἀλλ' ἀκατανόμαστόν ἐστι. Μετάληψις Μετάληψίς ἐστι λέξις διὰ τῆς συνωνύμου τὴν ὁμώνυμον δηλοῦσα, οἷον ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε Θοῇσι. ^[5]
- 4 1 τὰς γὰρ ἀπὸ τοῦ σχήματος <Ὁξεῖας καλουμένας νήσους> μεταληπτικῶς νήσους Θοὰς εἴρηκε. τῷ γὰρ θοῶ συνωνυμὸν ἐστὶ <πᾶν τὸ κατὰ κίνησιν ὀξύ,> {καὶ} τούτῳ δὲ ὁμώνυμὸν ἐστὶ πᾶν τὸ κατὰ σχῆμα ὀξύ. {ὀφείλων γὰρ Ὁξεῖαις εἰπεῖν, εἶπε Θοῇσιν, ἐπεὶ τὸ θοὸν σημαίνει καὶ τὸ ταχὺ καὶ τὸ ὀξύ.} καὶ πάλιν Τεῦκρος δὲ τόξων <χρῶμενος> φειδωλίᾳ ὑπὲρ τάφρου πηδῶντας ἔστησε <ν> Φρύγας. ὁ γὰρ κατὰ τὸν βίον φειδωλὸς συνωνύμως καὶ ἀκριβὲς καλεῖται, ὁ δὲ ὁμώνυμὲ τῷ κατὰ τὴν τέχνην ἀκριβεῖ, τουτέστιν εὐστόχῳ. Ὑπερβατόν Ὑπερβατόν ἐστι φράσις ἀνὰ μέσον τὰ ἐξῆς ἔχουσα. ^[10]
- 5 1 γίνονται δὲ τὰ ὑπερβατὰ ἐν εἵδεσι δυσίν, <εἴτε ἐν λόγῳ> εἴτε ἐν λέξει· <ἐν λέξει,> οἷον πάντῃ γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ λάϊνον. τὸ γὰρ ἐξῆς οὕτως ἔχει· πάντῃ γὰρ περὶ τεῖχος λάϊνον ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ. ἔστι δὲ καὶ ἐν συνθέτοις λέξεσιν ὑπερβατὰ γινόμενα, οἷον νήπιοι, οἱ κατὰ βουῆς Ὑπερίονος Ἡελίοιο ἥσθιον, ἀντὶ τοῦ κατήσθιον. ^[5]
- 5 2 τὰ δ' ἐν λόγῳ γινόμενα ἔχει οὕτως παρ' Ὀμήρῳ· ὥς ἔφατ' Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν, μῦθον ἐπαινέσαντες Ὀδυσσεύς θεῖοιο. τὸ γὰρ ἐξῆς οὕτως ἀποδίδεται· ὥς ἔφατο, Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον μῦθον ἐπαινέσαντες. ἔνιοι δὲ καὶ ἐν ταῖς συλλαβαῖς ὑπερβατὰ πεποιήκασιν, ὥς καὶ Σιμωνίδης ἐν ἐπιγράμμασιν· [***]. ^[5]
- 5 3 . λοθε . εσπερβ[..] [ἐνταῦθα τ]οῦ Δήμητρος τὴν τ[ε]λευταίαν [ὑπερεβίβασε] τὸ γὰρ ἐξῆς οὕτω[ς ἀπ]οδίδεται· [Ἐρμῆν τόνδ]ε ἀνέθηκεν Δη[μῆ]τριος, ὄρθια [δ'] οὐκ ἐν προθ[ύ]ροις Δήμητρος ο .. [.] .. κ . ιμαθ . [] Ἀναστροφή Ἀναστροφή δὲ ἐστὶ λέξις ἣν χρὴ προηγέσθαι τῆς σημαινομένης διανοίας δευτέραν ἔχουσα τάξιν· ἔνιοι δὲ καὶ <διὰ πλειόνων λόγου μερῶν τὴν ἀναστροφήν λέγουσι γίνεσθαι.
- 6 1 καὶ> ἐπὶ πλειόνων λόγου μερῶν· ἐν μὲν προθέσει οὕτως· ὥ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, [ἀντ]ὶ τοῦ [ἐ]φ' ὥ π <ὁ> λλ' ἐκακοπάθη[σα.] ἐν δ' ἐπιρρήματι, τὰς Εὐμηλὸς ἔλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς, ἀντὶ τοῦ ὥς ὄρνιθας. {ἐν δὲ συνδέσμοις} <καὶ> ἥ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππῆλατός ἐστιν, οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται. <ἐν δὲ> συνδέσμ[οις, ὥς Καλλίμαχος Μασσα]γετα[ι καὶ μακρὸν οἷστεύοιεν ἐπ' ἄνδρα, ἀντὶ τοῦ καὶ Μασσαγέται. ^[10]

] ταῦτα μὲν πρὸς μίαν ἀναστρέφεται λέξιν· ἀλλαχοῦ δέ ἐστι πρὸς πλείονα μέρη λόγου τὴν ἀναστροφὴν ἔχειν, οἷον Ἑκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ τοῦ ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι. ἢ γὰρ ἀντὶ πρόθεσις οὐκέτι μιᾷ ὑποτάσσεται, ἀλλὰ δυσὶ λέξεσιν, καὶ τὸ ἐξῆς· ἀνθ' Ἑκτορος ὠφείλετε. Συνεκδοχή Συνεκδοχή ἐστι φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερομένη, προσδεομένη δέ τινος ἔξωθεν διανοίας.
[5]

- 7 1 ἔχει δὲ διαφορὰς τέσσαρας· καὶ γὰρ ἀπὸ {τοῦ} μέρους τὸ ὅλον δηλοῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, καὶ ἀπὸ {τοῦ} συμβαίνοντος τὸ προηγούμενον, καὶ ἀπὸ συμβόλου τὸ κύριον.
- 7 2 ἀπὸ μὲν οὖν μέρους τὸ ὅλον, οἷον θεὰ λευκώλενος Ἥρη. σημαίνει γὰρ ἀπὸ {τοῦ} μέρους τοῦ βραχίονος τὴν ὅλην λευκὴν.
- 7 3 ἀπὸ δὲ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, οἷον οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐύδητον βόας αὔας, ἀντὶ τοῦ βύρσας, τουτέστι τὰς ἀσπίδας. ἀπὸ γὰρ ὅλου τοῦ βοὸς ἐδήλωσε τὸ μέρος, ἡγουν τὸ δέρμα.
- 7 4 ἀπὸ δὲ συμβαίνοντος τὸ προηγούμενον, οἷον ἐξόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάττησι. τὸ λεύκαινον γὰρ εἶπεν ἀντὶ τοῦ συντόνως ἥρεσσον· ἐκ γὰρ τοῦ κωπηλατεῖσθαι συμβαίνει λευκαίνεσθαι τὸ ὕδωρ.
- 7 5 ἀπὸ δὲ συμβόλου τὸ κύριον, <οἷον> σκῆπτρον μὲν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἶπεῖν τὴν βασιλείαν εἶπε τὸ σύμβολον, δεικνὺς ἐκ τούτου τὸ κύριον, ἡγουν τὴν βασιλείαν· σύμβολον γὰρ ἐστὶ τῆς βασιλείας τὸ σκῆπτρον. Ὀνοματοποιΐα Ὀνοματοποιΐα ἐστὶ μέρος λόγου πεποιημένον κατὰ μίμησιν τῶν ἀποτελουμένων ἤχων <ἢ φωνῆς ἤχων μὲν,> οἷον λίγξε βιός.
- 8 1 αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα. φωνῆς δὲ τὸ τοιοῦτον, οἷον ἡ ὀλολυγὴ καὶ ὁ μυκηθμός, καὶ τοὺς ἐλεεῖν κατήσθιε τετριγῶτας. Μετωνυμία Μετωνυμία ἐστὶ μέρος λόγου ἐφ' ἐτέρου μὲν τινος κυρίως κείμενον, ἕτερον δὲ σημαῖνον κατὰ τὸ οἰκεῖον, οἷον ὑπείρεχον Ἑφαίστοιο. [5]
- 9 1 σημαίνει δὲ τοῦ πυρός, ὅπερ ἐστὶν οἰκεῖον τοῦ Ἑφαίστου. καὶ πάλιν ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης, ἀντὶ τοῦ ὁ σίδηρος· καὶ ὅταν λέγωμεν τὸν οἶνον Διόνυσον, καὶ τὸν σῖτον Δήμητραν, καὶ τὰ παραπλήσια. Περίφρασις Περίφρασις ἐστὶ φράσις δια <λλάσσουσα> τῆς αὐτοτελοῦς καὶ κυρίας λέξεως, διὰ πλειόνων αὐτὸ τὸ κύριον δηλοῦσα πρὸς αὔξησιν τοῦ σημαينوμένου· οἷον βίη Ἡρακληΐη, καὶ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, ἀντὶ τοῦ ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ἀλκίνοος. [5]
- 10 1 <καὶ πάλιν> παρὰ δ' ἀλφίτου ἱερὸν ἀκτὴν. Πλεονασμός Πλεονασμός ἐστὶ φράσις ἐν αὐτῇ πλεονάζουσα, ἢ ὡς ἐνδέχεται κατὰ ἀναλογίαν. [5]
- 11 1 τῶν δὲ λεγομένων πλεονασμῶν οἱ μὲν μέτρων ἔνεκα φράζονται, οἱ δὲ ἐμφάσεως. καὶ μέτρων μὲν τὰ τοιαῦτα, οἷον Αἰνείαιο, Πριάμοιο, λελάβησι, λελάχωσι, καὶ πᾶν ὃ λέγεται κατὰ παραγωγὴν. ἐμφάσεως δὲ σημαντικὰ τὰ τοιαῦτα· ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσι, καὶ ἐρπύζων παρὰ θῖνα· τὸ <γὰρ> νωθρὸν ἐμφαίνει καὶ ἄστατον· καὶ πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων. Παραπλήρωμα Παραπλήρωμα ἐστὶ φράσις ἢ λέξις ἐκ περισσοῦ παραλαμβανομένη, οἷον ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας. [10]
- 12 1 ἢ γὰρ πρὸ παρέλκει. καὶ ἀστέρι ὀπωρινῷ ἐναλίγκιος, ὅς τε μάλιστα, ἀντὶ τοῦ ὅς μάλιστα. καὶ ἐπὶ τοῦ κε· καὶ τίς ᾧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορέοντων. Ἑλλειψις Ἑλλειψίς ἐστὶ φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερομένη, ἀλλὰ μιᾷ λέξει ἢ πλείοσιν ἐλλείπουσα· οἷον κόπτων ἀμφοτέρησιν, ἐλλείπει γὰρ ταῖς χερσίν. [5]
- 13 1 ὁμοίως ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος. <ἐλλείπει γὰρ τὸ τόπῳ. καὶ> ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί, ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται. ἐλλείπει γὰρ

τὸ καλῶς ἂν ἔχοι· ἀπεκρέματο γὰρ ἡ διάνοια. ἔνιοι δὲ τὸν τρόπον τοῦτον προσυπακουόμενον καλοῦσιν. Ὑπερβολή Ὑπερβολή ἐστὶ λόγος ὑπεραίρων ἐμφάσεως ἔνεκα τὸ ἀληθές, ὡς ἐπὶ τούτου· αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῶεν ἐπὶ ζεῖδωρον ἄρουραν, ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θεόν οὐδὲ κατέκλων· {καὶ} ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῶεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης, ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἀλὸς πολιοῖο θέεσκον. ^[5]

14 1 εἰ μὲν οὖν μυθικῶς τις ἀκούοι τὸ τοιοῦτον, ἀκυρολογία φανήσεται, εἰ δὲ μή, ὑπαχθήσεται τῇ ὑπερβολῇ. < > ὡς τὸ λευκότεροι χίονος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὅμοιοι. Εἰρωνεία Εἰρωνεία ἐστὶ φράσις τοῖς ῥητῶς λεγο < μένοις αἰνιττο > μένη τούναντίον μεθ' ὑποκρίσεως, οἷον Ἀντίνο', ἢ μευ καλὰ πατὴρ ὡς κήδεαι υἱοῦ.

16 1 Σαρκασμός Σαρκασμός ἐστὶ φράσις τοῖς ῥητῶς λεγο < μένοις αἰνιττο > μένη τούναντίον μετὰ χλευασμοῦ, οἷον νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος, Ἀστεῖσμός Ἀστεῖσμός ἐστὶ φράσις διὰ τῶν ἐναντίων τὸ κρεῖττον ἠθικῶς ἐμφαίνουσα, οἷον εἴ τις πλούσιος ὦν πένης εἶναι λέγει, καὶ ὁ τεχνίτης ἄτεχνος, καὶ ὁ ἀγαθὸς φαῦλος. ^[5]

17 1 ἔνιοι δὲ τὸν ἀστεῖσμον ὠρίσαντο προσποίησιν εἶναι τῆς ἀληθείας. Ἀντίφρασις Ἀντίφρασις ἐστὶ φράσις τοῖς κρεῖττοσι τοῦ παρισταμένου τὴν κακίαν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ περιστέλλουσα, οἷον ὅταν πτωχὸν πλούσιον καλῶμεν καὶ τὴν χολὴν γλυκεῖαν, καὶ τὸν βόρβορον ὀχετόν, καὶ τὰ παραπλήσια.

18b 1 {Ἀντίφρασις ἐστὶ λέξις διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον σημαίνουσα χωρὶς ὑποκρίσεως. τίθεται δὲ ἥτοι κατ' εὐφημισμὸν ἢ κατ' ἐναντίωσιν. κατ' εὐφημισμὸν μὲν, ὅταν τὴν ἄκανθαν βάτον λέγωμεν, ἥς οὐκ ἔστιν ἐπιβῆναι, καὶ τὴν χολὴν γλυκεῖαν. κατ' ἐναντίωσιν δέ· οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς, ἀντὶ τοῦ ἠνιάθη.} Ἐναντίωσις Ἐναντίωσις ἐστὶ λέξις διὰ τῶν ἐναντίων τὸ ἐναντίον κατὰ ἀποβολὴν δηλοῦσα, ὡς τὸ τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην, ἀντὶ τοῦ οἱ δὲ ἐκόντες ἐπετάσθησαν. ^[5]

19 1 καὶ οὐδ' ἄρα πατὴρ ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων, ἀντὶ τοῦ ἤκουσε τοῦ πατρός· καὶ τὰ παραπλήσια. Ἀντονομασία Ἀντονομασία ἐστὶν ὄνομα ἐπιθετικὸν ὃ καὶ μόνον ἀντὶ κυρίου παραλαμβάνεται, οἷον ὄφρ' εἰδῇ Γλαυκῶπις, ὅταν ᾧ πατρὶ μάχεται, ἀντὶ τοῦ ἡ Ἀθηναῖ. ^[5]

20a 1 καὶ οὕτω γὰρ δὴ τοι Γαίηχε κυανοχαῖτα, ἀντὶ τοῦ ᾧ Πόσειδον. καὶ τὰ παραπλήσια. {Ἀντονομασία ἐστὶ λέξις δι' ἐπιθέτων ἢ διὰ συσσήμων ὄνομα ἴδιον ἢ προσηγορικὸν σημαίνουσα.

20b 1 δι' ἐπιθέτων μὲν οὖν, οἷον Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, ἀντὶ τοῦ ᾧ Ἀγάμεμνον· διὰ δὲ συσσήμων, οἷον ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης, καὶ Λητοῦς < καὶ > Διὸς υἱός.} Ἀμφιβολία Ἀμφιβολία ἐστὶ φράσις δύο ἢ πλείονας ἐννοίας σημαίνουσα, οἷον χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσις ἐταίρου. ^[5]

21 1 ἄδηλον γάρ, πότερον τὰς τοῦ Πατρόκλου χεῖρας λέγει ἢ τὰς τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ εἰρημένα· σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῆμα λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, ὅς τε κατὰ δεινούς κόλπους ἀλὸς ἀτρυγέτοιο ἰχθῦς ἀγρώσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἄλμῃ. ἥτοι γὰρ τὸ πυκινὰ πρὸς τὸ ἀγρώσων ληπτέον, ἴν' ἢ πυκινὰ ἀγρώσων, ἢ πυκινὰ πτερὰ {δεύεται ἄλμῃ}. ^[5]

21 2 < ἀμφίβολον δὲ καὶ τοῦτο > κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστρῳ θεῶν φέρον ὄρκια πιστά, τοῦ θεῶν δυναμένου κεῖσθαι ἐπὶ τε τῶν κηρύκων τῶν ἱερῶν καὶ τῆς πόλεως, ἐπεὶ δοκεῖ ἡ Ἴλιος τετειχίσθαι ὑπὸ θεῶν· διὸ καὶ πολλάκις < ἱεράν > αὐτὴν λέγει, Ἴλιον εἰς ἱεράν. καὶ πάλιν Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον Οἰνόμαόν τε. καὶ ὁμοίως δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλλῆα κυκώμενον ἴστατο κῆμα. γίνεταί δὲ ἡ ἀμφιβολία λέξει, ὡς Αἴας, ἄδηλον γὰρ τίς τῶν δύο, καὶ λόγῳ, δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἐλεῖν καὶ ἐς ὀρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν. Παρέκβασίς ἐστὶ λόγος χάριν ἱστορίας ἢ γενεαλογίας παραλαμβάνόμενος, ὡς τὰ τοῦ Φοίνικος περὶ Κουρήτων· μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ

πάλαι, οὐ τι νέον γε, ὥς ἦν, ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι. Κουρήτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι, καὶ τὰ ἐξῆς.} Σύλληψις Σύλληψις ἐστὶ φράσις δυεῖν ὑποκειμένων προσώπων τὸ τῷ ἑτέρῳ πραχθὲν ἰδίᾳ κοινῶς παραλαμβάνουσα· οἷον Ὀδυσσεὺς περὶ τῆς ἀναιρέσεως Δόλωνος λέγει Νέστορι, τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν. ^[5]

22 2 εἵλομεν εἶπε, καίτοι τοῦ Διομήδους μόνου αὐτὸν ἀνελόντος. τὸ μὲν ὑπόδειγμα τοῦ ἐνὸς ἔχει πρὸς ἓνα τὴν σύλληψιν· ἀλλαχοῦ δέ ἐστιν δι' ἃ συλλαμβάνει ἓνα πρὸς πολλούς, ὥς ἔχει τὰ ὑπὸ Θεοσίτου λεγόμενα πρὸς Ἀγαμέμνονα· πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἔλωμεν. συγκαταριθμεῖ γὰρ ἑαυτὸν τοῖς ἀριστεύουσιν ἀσθενῆς καὶ οὐδαμινὸς τυγχάνων. Αἴνιγμα Αἴνιγμά ἐστὶ φράσις διάνοιαν ἀποκεκρυμμένην καὶ ἀσύνετον πειρωμένη ποιεῖν, ὥς τὰ παρ' Ἡσιόδῳ περὶ τῆς κύλικος λεγόμενα· μηδέ ποτ' οἶνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν. ^[5]

23 1 < > αὐτὰρ ἐπεὶ δαιτὸς μὲν εἰσῆς ἐξ ἔρον ἔντο, οἷον οὐ μητέρα μητρὸς < > ἄγοντο < ἄζαλέην τε καὶ ὀπταλέην σφετέροισι τέκεσσι τεθνάναι. ἐνταῦθα μητέρα μητρὸς λέγει τὴν βάλαν· ἀπὸ ταύτης γὰρ γίνονται αἱ δρύες, ἀπὸ δὲ τῶν δρυῶν μυθικῶς τοὺς ἀνθρώπους λέγουσι γεγενῆσθαι. > ἄζαλέην καὶ ὀπταλέην, ἐπεὶ δοκεῖ πρῶτα μὲν ζηραίνεσθαι, εἶτα ὀπτᾶσθαι. σφετέροισι τέκεσσι, τοῖς ἑαυτοῦ τέκνοις, λέγει δὲ τοῖς ξένοις. τὸ δὲ τεθνάναι, καθὸ δοκεῖ ἐκ τῆς ὕλης ἐκκεκόφθαι. Ἐπαύξησις Ἐπαύξησις ἐστὶ φράσις κατὰ πρόσθεσιν αὐξάνουσα τὸ σημαίνον, ὥς ἔχει τὰ τοιαῦτα· τῶν νέες ὠκεῖαι ὥς εἰ πτερὸν ἢ νόημα. ^[10]

24 1 ὠκύτερον γὰρ τῶν νηῶν παρέστησε τὸ τάχος, ἐπισυνάψας τῷ πτερῷ τὸ νόημα. <καὶ> ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἵκελος αὐγῇ ἢ πυρὸς αἰθομένου ἢ ἡελίου ἀνιόντος. ἱκανὸν γὰρ τὸ εἵκελος αὐγῇ, προστιθεὶς δὲ τὸ ἐξῆς ἠὔξησε τὸ σημαίνον. Ἐξοχή Ἐξοχή ἐστὶν ὀνόματος διαστολή κατὰ διαφορὰν πρὸς τὰ ὅμοια, οἷον Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρώας τε καὶ Ἑκτορα νηυσὶ πέλασσαν, ὥσπερ τοῦ Ἑκτορος μὴ οὐχὶ ἐνὸς τῶν Τρώων, ἐπεὶ τοῦτον ἦνεγκε· κατ' ἐξοχὴν γὰρ αὐτὸν ἐδήλωσε. ^[5]

25 1 καὶ ὁμοίως οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν, οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην· θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος. Ὑστερολογία Ὑστερολογία ἐστὶν ὅταν μέρος λόγου ὃ δεῖ πρῶτον λέγειν ὕστερόν τις τάξῃ, οἷον ἅμα τράφεν ἡδ' ἐγένοντο, ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ ἐγένοντο καὶ ἐτράφησαν.

26 1 καὶ δούπησε <ν> δὲ πεσών, ἀντὶ τοῦ πεσών ἐδούπησε. καὶ ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον, ἀντὶ τοῦ ἄκουσον καὶ ὑπόκριναι. καὶ εἴματα δ' ἀμφιέσασα θυώδεα καὶ λούσασα. καὶ λαοὶ δ' ἡρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον. {Σχῆμά ἐστι σολοικισμὸς ἀπολογία ἔχων, ὥς ὅταν εἴπωμεν, ὁ κύριος Ἰωάννης, ὃν ὁ θεὸς ἐλεήσει, ἀγαθὸς ἐστὶ. διαφέρει δὲ σχῆμα σολοικισμοῦ, ἐπειδὴ σχῆμα μὲν ἐστὶ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως ἀμάρτημα ἀκούσιον διὰ τέχνην ἢ ξενοφωνίαν ἢ καλλωπισμόν, σολοικισμὸς δὲ ἀμάρτημα ἀκούσιον, οὐ διὰ τέχνην ἀλλὰ δι' ἀμαθίαν γινόμενον.} ^[15]